

AKÖTRSDRIVET TRYGGHETSLABB

PROJEKTSAMMANFATTNING – UTFALL

Introduktion

Aktörsdrivet Trygghetslabb är ett förstudieprojekt som har genomförts av Kista Science City 20 mars till 20 december 2023.

Labbet har designats för att involvera aktörer från akademi, näringsliv och offentlig förvaltning i Kista då trygghet i stadsrummet är ett komplext problem som kräver samverkan över organisationsgränser och nya angreppssätt.

Målet var att skapa förutsättningarna för en testbädd med fokus på upplevd trygghet och IoT genom att forma ett aktörsdrivet team, ett värdenätverk och tillsammans utforska datadrivna arbetssätt.



Trygghet kan beskrivas som den upplevda risken att utsättas för brott. I Kistas verksamhetsområde Kista Science City har vi arbetat med framför allt utmaningen att området ibland beskrivs som en otrygg plats samtidigt som det är en säker plats sett till kommunens operativa lägesbild. Labbet skapades för att i samverkan testa och utveckla nya arbetssätt med stöd av nya teknik som kan öka trygghet och attraktivitet i området. Det behövs fler sätt att förstå trygghet och kunna följa



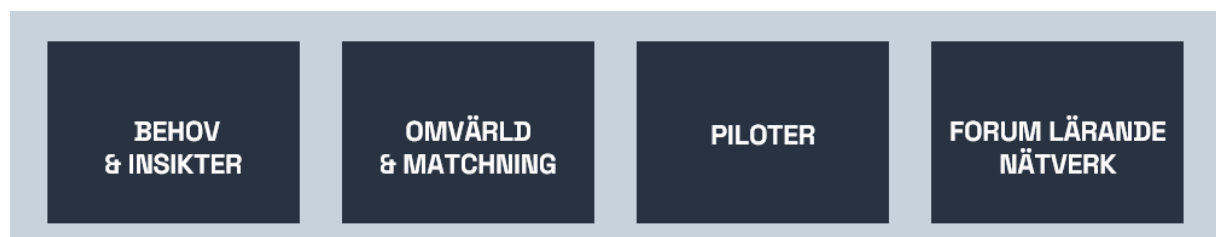
utveckling av trygghet över tid för att se vilka åtgärder som ger effekt. Vi har särskilt intresserat oss för att utforska hur flera aktörer kan arbeta kring en delad lägesbild av en plats. Det har inneburit att utforska olika sätt att samla in och visualisera och använda data som beskriver en plats.

Projektets aktiviteter är en del av en större smart stadportfölj hos Kista Science City som startade ett fokus på trygghet i stadsrummet senhösten 2022 där en behovskartläggning och första pilot i form av en undersökning av hur studenter upplever Kista informerade Trygghetslabbetts insatser.

Way-of-working

Labbets första aktivitet var att forma ett systematiskt arbetssätt för att bedriva innovation tillsammans. En övergripande process och arbetsprinciper (way-of working) togs fram och användes som ram för labbets insatser och introduktion till nya deltagare (on boarding). Labbets way of working har skapat en struktur och riktning för de många dialoger med framför allt fastighetsägare och Stockholm stad som har genomförts. Principerna har varit en hjälp för att angripa ett ambitiöst upplägg, ett komplext problem och för att navigera nya möjligheter.

Processen består av de fyra faserna Behov och insikter, Omvärld, Piloter och Lärande. Principer för arbetet har varit helhetsperspektiv, agil och utforskande process, behovsdrivet, att bygga förändring "det nya normala" i befintliga strukturer och belysa behov av nya strukturer, utveckla förmåga till förändring i aktörsnätverk och lärande.



Behov och insikter byggdes vidare på från portföljarbetet. En behovslista hade upprättats och den fylldes på med nya behov som uppkom i olika dialoger under labbets gång. Behovslistan var till för att rikta samtalet i aktörsgruppen till handling genom att identifiera och prioritera vilka behov som var gemensamma och där flera deltagare ville gå samman för att arbeta med behovet i en pilot.

Omvärldsbevakning

Omvärld bestod av en omvärldsbevakning och en matchning med startups i samarbete med Ignite. I en snabbväxande och komplex värld där teknikområden och nya marknader är emergenta behöver vi utöver information om nya marknader och



marknadsförändringar utveckla relationer mellan tjänsteutvecklare och beställare. I en sådan relation kan nya behov och tillämpningar matchas och utforskas. I projektet genomfördes ett matchningstillfälle, en halvdag, där 6 startups med trygghetslösningar träffade en beställargrupp med representanter från ett fastighetsbolag (Vasakronan), ett stort techbolag (Ericsson), en fastighetsförvaltare (Coor) och Trafikkontoret, Stockholm Stad. Matchningen utgick ifrån tre behov från labbet. På Ignite Swedish Summit Day 2023 deltog också labbet med samma behov i en workshop där svenska och internationella affärsutvecklare spanade efter ytterligare förslag på startups med trygghetslösningar.

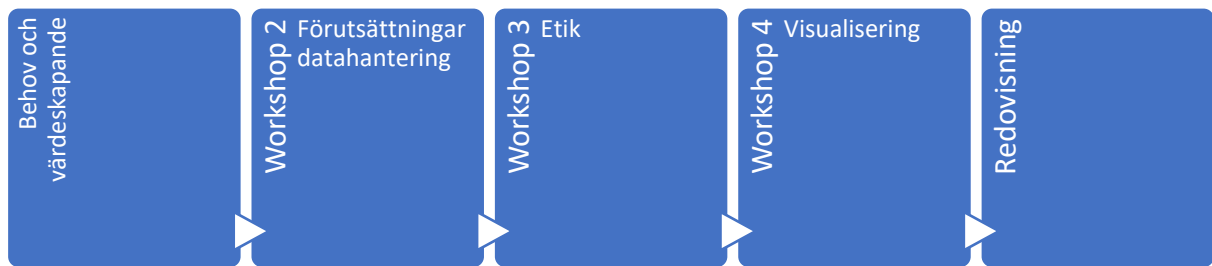
Utgångspunkten för omvärldsbevakningen var att beskriva marknaden för trygghetslösningar med sensorer. Efter desktopresearch, intervjuer och en resa till Smart Stad Expo i Barcelona var slutsatsen att marknaden inte är utvecklad, det finns för få exempel på tjänster på området. I stället har en utblick skrivits fram där exempel på piloter och lösningar från kommuner presenteras tillsammans med intervjuer med pågående innovationsprojekt som exempel på arbetssätt och aktuella behov. Tanken är att utblicken ska inspirera och ge en introduktion till verksamhetspersoner. Utblicken finns att tillgå hos Kista Science City.

I labbet skapades två piloter och en spinn-off.

Proof-of-concept Digital Vistelsemätning

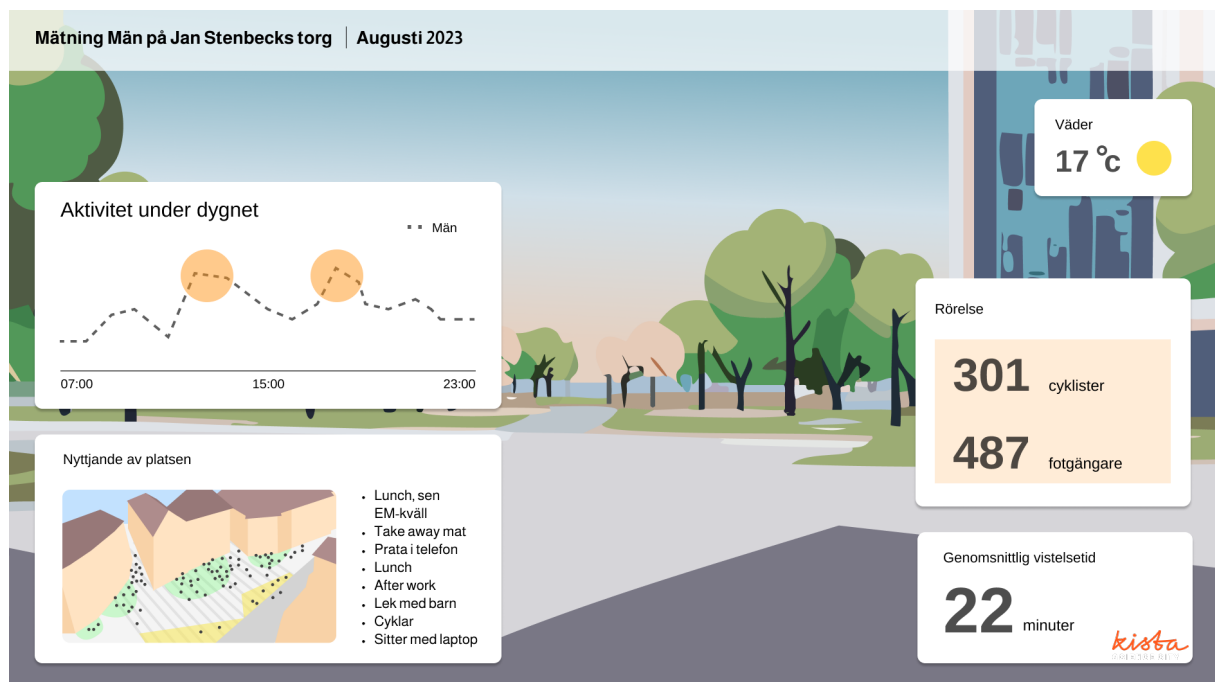
Trafikkontoret i Stockholm Stad var behovsägare för den första piloten som var ett proof-of-concept för Vistelsemätning av allmänna platser. Staden har genomfört mätningar av torg där man räknar andel kvinnor, män och barn som använder torget. En majoritet av kvinnor på en plats indikerar att det är en trygg plats. För att kunna arbeta mer systematiskt och kunskapsbaserat över tid önskar man digitalisera metoden att mäta kvinnor och barn. Förutsättningar för konceptet i organisationen undersöktes. I en behovsworkshop samlades roller från Trafikkontoret och Stadsdelsförvaltningen Järva och utforskade vilka befintliga processer i verksamheterna som skulle kunna ha nytta av en digitaliserad vistelsemätning. Fem processer identifierades där olika yrkesroller ville kombinera vistelsemätning med olika dataset. Det visar på vikten att utveckla vistelsemätning med flera förvaltningar som användare i åtanke för att få full utväxling av ett införande. Förutsättningar för datahantering centralt i staden gicks igenom med berörda från Stadsledningskontoret med slutsatsen att informationsmodellering är en viktig lokal förmåga och kan med fördel inkluderas i ett innovationsprojekt.

Etikworkshopen slogs samman med ett närliggande projekt, Forum för Trygghet i det offentliga Stadsrummet, också finansierat av IoT Sverige. Etikworkshopen redovisas i det projektet. Visualiseringen blev ett större arbete än en workshop.



Visualisering Digital Vistelsemätning

Tillsammans med designbyrån Daresay i Kista och behovsägarna skapades ett triggermaterial och en berättelse om konceptet i syfte att kunna involvera fler i utvecklingen av konceptet framåt. Processen för att ta fram visualiseringen genererade också en diskussion om vilka nya insikter och processer vistelsemätning skulle kunna ge. Visualisering är en viktig komponent för att involvera flera aktörer och olika roller och därmed få in fler perspektiv i arbetet. Visualisering bör därför inte lämnas till en del av slutprodukten i en datadriven tjänst utan används som metod tidigt i utforskande arbete.





Vistelsemätning

JAN STENBECKS TORG

RÖNNBÄRSTORGET

STORA TORGET

DATAHANTERING

Översikt | September 2023

Besökare per dag

714 besökare

+12 % mot månaden innan

Genomsnittlig vistelse

13 minuter

-3 % mot månaden innan

Fördelning

Kvinnor 32 %
Män 48 %
Barn 15 %
Äldre 5 %

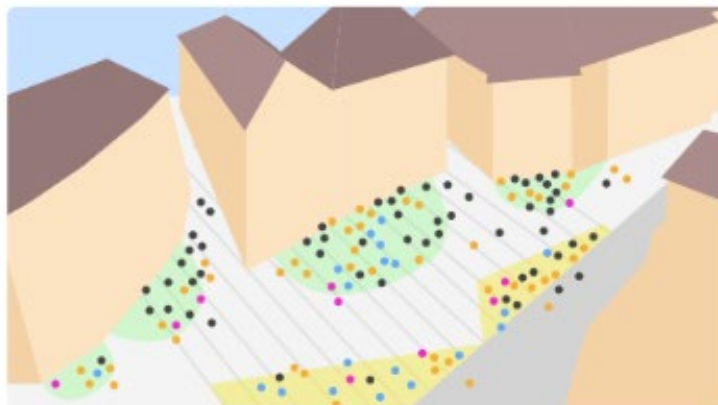


Rapport | September 2023

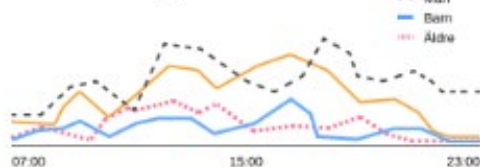
Genomsnittlig vistelse

Kvinnor
Män
Barn
Äldre

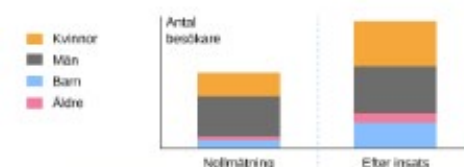
Genomsnittlig vistelsefördelning för september av grupperna kvinnor, män och barn.



Aktivitet under dygnet



Översikt antal besökare efter insats av möbler



Detaljer | Jan Stenbecks torg

Mätning

Möbler/ Belysning

Väder

Aktiviteter

Evenemang

Mätning

Mätning av rörelse och vistande

På Jan Stenbecks torg används tre sensorer för att mäta rörelse och vistande.

Grupperna som mäts är uppdelade i cyklister, fotgängare och vistande. Gruppen vistande är indelad i undergrupper där kvinnor, män och barn beskrivs.

7 september 2023





Spinn-off Pilot med IMY

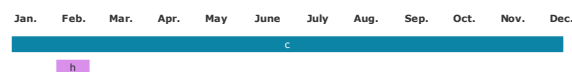
I ett tidigt skede av arbetet med digital vistelsemätning fick vi en förfrågan från IoT Sverige och IMY (Integritetsskyddsmyndigheten) att delta i IMYs regulatoriska testverksamhet med caset Vistelsemätning för att där fördjupa oss i integritetsfrågor kopplat till val av sensorer. I och med det så parkerades val av teknik till samarbetet med IMY var genomfört med en slutrapport som publiceras 9 februari 2024.

Liten pilot - visualisering av trygghetsdata för näringslivet

Labbet genomförde en mindre pilot där vi utforskade en visualisering av den operativa lägesbilden för näringslivet i verksamhetsområdet Kista Science City. Labbet sammanföll med en ny lagstiftning för kommuner som innebär att de ska ha en aktuell lägesbild av säkert- och trygghetsläget i sina stadsdelar. Stärkta rutiner för delning av en operativ lägesbild skapades av SDF Järva. Syftet med visualiseringen var att bättre förstå hur och till vilken nytta lokala aktörer kan arbeta med en delad faktabaserad bild av läget, något som efterfrågats. Rapporten kallas Kista Situation Update, den är en målgruppsanpassning av operativa lägesbild och är skapad i en ppt-mall för att kunna testa ett förändrat arbetssätt mellan aktörer. Mallen är testad av fastighetsägare, representanter från näringslivet och SDF Järva. Att etablera ett kunskapsdrivet arbetssätt i en samverkan är ett viktigt steg på vägen mot arbetssätt med stöd av ny teknik som sensorer, inte minst för att öka förmåga och efterfrågan hos aktörerna för nya lösningar.

Kista Situation Update

TRENDS 2023

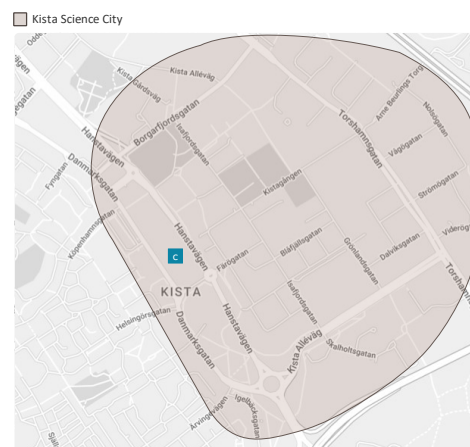


DECEMBER 2023

WEEK 49	WEEK 50	WEEK 51	WEEK 52
Improvement Less hang around Kista Norra	Worsening Many adult addicts and persons with mental health issues in Kista Galleria.	Status Text about incident	Status

Possible reports

- a** Fire
- b** Drug sales
- c** Insecurity-creating grouping
- d** Robbery
- e** Vandalism
- f** Physical violence / harassment
- g** Traces of drugs/intoxication
- h** Other



The map shows reports that occurred this month only.



Lärandeforum

Lärande planerades till två forum för att reflektera över resultat, arbetssätt och nya behov. Två forum genomfördes med fokus på labbets aktiviteter. Intresset för att lära var starkast hos deltagare som varit involverade i en pilot och då refererade man framför allt till erfarenheter och insikter kopplat till den piloten. Slutsatsen är att lärandeforum för labbet som helhet och inte bara en pilot har ett större värde längre fram i utvecklingen av ett labb när det finns ett större sammanhang och fler som har behov av att förstå hur de ska arbeta vidare med gemensamma frågor. I denna tidiga fas av labbet som förstudieprojektet utgjorde så hade deltagarna varit mer betjänta av ett program med tyngdpunkten i inspiration.

Medborgarperspektiv i labbet

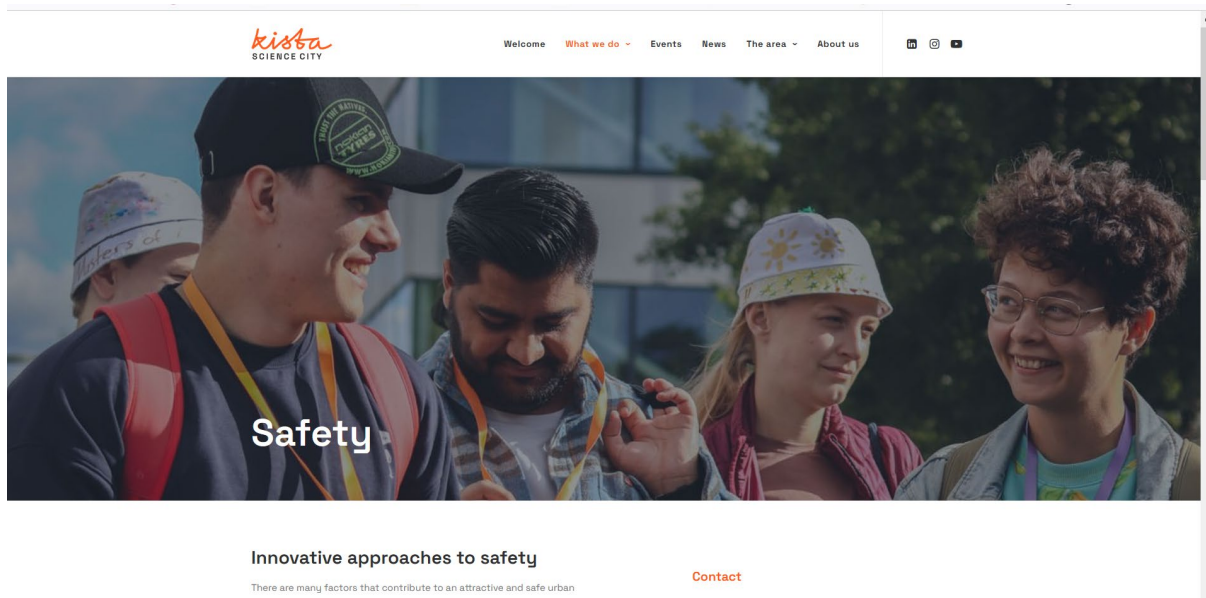
I projektbeskrivningen skrivs det att labbet ska arbeta med ett intersektionellt perspektiv. Piloternas karaktär har gjort att vi inte kommit till ett steg där ett intersektionellt perspektiv är aktuellt. Piloterna har riktats in mot generell informationshantering om platser. Digitaliserad vistelsemätning fångar jämställdhet mellan män och kvinnors nyttjande av en plats.

Medborgarperspektivet har varit viktigt för labbet men det har inte funnits utrymme att i de valda piloterna involvera befolkningen. Däremot tog vi utgångspunkt i portföljens första pilot där studenter var en målgrupp och delaktiga i utformning och analys av en undersökning om deras upplevelse av platsen Kista.

Kommunikation

Vid starten av Förstudieprojektet lanserades Trygghetslabbet med [pressmeddelande](#) och LinkedIn-uppdateringar från Kista Science City.

Trygghetslabbet har presenterat på Kista Dagen (50 – tal deltagare fastighetsbranschen och politiken, Kista i Samverkan (lokalt samverkansforum 10-15 deltagare) vid två tillfällen, samt i Almedalen på [IoT Sveriges seminarium](#). Projektledaren har även berättat om Trygghetslabbet i en svensk podd (En AI till kaffet) och en internationell podd (Urbanistica av Mustafa Sherif).



Aktiviteter och deltagare i siffror

7 workshops, lärandeforum, matchning, slutredovisning av Digitaliserad Vistelsemätning

2 proof-of-concepts/piloter

Ett 40-tal personer har deltagit i Trygghetslabbet's aktiviteter, från framför allt följande organisationer:

- Fastighetsägare: Kista Limitless, Vasakronan, Citycon
- Näringsliv: Ericsson
- Kommun: Stockholm Stad – Trafikkontoret, Stadsledningskontoret, Järva Stadsdelsförvaltning
- Konsult: Daresay designbyrå i Kista

Även Forskning och utbildningssidan har nätverkats med genom intervjusituationer och deltagande i lärande forum från RISE, Stockholms Universitet, Stockholm Senseable Lab (KTH i samarbete med MIT och Stockholm Stad)

Summering

I det här projektet har vi velat påvisa möjligheterna med att använda digitalisering (IoT) och innovation för att introducera ett datadrivet arbetssätt och inkludera fler perspektiv i arbetet med att öka upplevd trygghet i Kista, en stadsdel i norra Stockholm. Labbet har arbetat med att forma ett aktörsdrivet team och bredare värdenätverk kring frågor om hur vi kan öka trygghetsupplevelsen i urban miljö med stöd av ett datadrivet arbetssätt.



Labbets arbetssätt och aktörsnätverk har skapat en viss genomförandekapacitet på området trygghet i det offentliga rummet med flera insatser som har skapats på relativt kort tid. Det finns förutsättningar att bygga vidare på

- En gemensam utgångspunkt
- En god erfarenhet av att ha samarbetat i piloter
- En modell för fortsatt arbete (way of working)
- Två piloter att iterera vidare

MÅLUPPFYLLELSE

Målet att forma ett aktörsdrivet team som vill och kan arbeta i en fortsatt testbädd är delvis uppnått. Aktörer är identifierade, de har skapat sig en gemensam bild av både nuläget på platsen Kista och gemensamma behov att arbeta kring. En komplex fråga har brutits ned och konkretiserats i piloter.

Dock finns det hinder för fortsatt arbete. Aktörerna har begränsade förutsättningar för att själva vara drivande i längre gemensamma innovationsprocesser. Aktörerna har fler gemensamma behov i området än trygghet och ett fortsatt arbete bör utforska en bredare tematik för samverkan där aktörerna tar vara på den handlingsförmåga som visats i projektet samt arbetssätt i labbet.

Målet att skapa ett värdenätverk på området trygghet med både lokala aktörer och möjliga leverantörer har till viss del realiserats. Nyckelpersoner bland aktörerna i Kista har träffat varandra.

Målet att tillsammans utforska datadrivna arbetssätt har labbet uppnått. I de två piloterna i projektet har vi utforskat komponenter i ett datadrivet arbetssätt, särskilt behov, visualisering och arbetssätt.

För publicering på vinnova.se

SYFTE OCH MÅL

Syftet med förstudieprojektet Aktörsdrivet Trygghetslabb var att skapa förutsättningar för en testbädd för nya arbetssätt med stöd av ny teknik på området upplevd trygghet i urbana miljöer i Kista. Målet med projektet var att forma ett aktörsdrivet team, ett värdenätverk och tillsammans utforska datadrivna arbetssätt i en komplex fråga som trygghet i det offentliga rummet.

RESULTAT OCH FÖRVÄNTADE EFFEKTER

Tillsammans bröt labbets deltagare ned en komplex fråga i flera insatser och provade nya arbetssätt. Ett aktörsnätverk med bevisad handlingskraft på området



trygghet i stadsrummet är aktiverat och möjligheter och hinder för att driva en testbädd är identifierade.

UPPLÄGG OCH GENOMFÖRANDE

Aktörsdrivet Trygghetslabb formade en övergripande process och principer (way-of-working), samlade aktörer och utforskade mätning och visualisering av data om det offentliga rummet i två piloter tillsammans med aktörer från Stockholm Stad, fastighetsägare och näringsliv i Kista, samt genomförde en omvärldsbevakning och matchning med startups.